

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 576/2025-23

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **WAVEX-IZ s.r.o.**, Južná trieda 66, Košice, IČO 44 379 838, zastúpenej advokátom JUDr. Františkom Kočkom, Timonova 13, Košice, proti postupu Mestského súdu Košice (pôvodne Okresný súd Košice II) v konaní vedenom pod sp. zn. K2-34Cb/87/2011 (pôvodne sp. zn. 34Cb/87/2011) takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Košice (pôvodne Okresný súd Košice II) v konaní vedenom pod sp. zn. K2-34Cb/87/2011 (pôvodne sp. zn. 34Cb/87/2011) **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľke **p r i z n á v a** finančné zadostučinenie **500 eur**, ktoré **j e** Mestský súd Košice **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Mestský súd Košice **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania **949,17 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Uznesením ústavného súdu č. k. I. ÚS 576/2025-11 z 1. októbra 2025 bola prijatá na ďalšie konanie v celom rozsahu ústavná sťažnosť, ktorou sa sťažovateľka domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu v konaní označenom v záhlaví tohto nálezu. Navrhuje, aby ústavný súd

prikázal mestskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov a priznal jej primerané finančné zadosťučinenie 3 000 eur a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a vyžiadaného spisu mestského súdu vyplýva, že sťažovateľka sa žalobou podanou pôvodne na Okresnom súde Košice II domáhala od žalovaných zaplata 78 666,91 eur s príslušenstvom z titulu zmluvy o dielo. Okresný súd rozsudkom zo 6. októbra 2021 žalobe vyhovel a sťažovateľke priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Rozsudok nadobudol právoplatnosť v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3Cob/49/2022 z 24. augusta 2022 a s opravným uznesením krajského súdu z 1. decembra 2023. Právny zástupca sťažovateľky vyčíslil trovy konania prvoinštančného a odvolacieho konania podaním z 25. novembra 2022. Niektorí žalovaní napadli rozsudok krajského súdu dovolaním doručeným okresnému súdu 18. januára 2023. Spis bol na rozhodnutie o dovolaní predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky 31. marca 2023, no v júni 2023 bol vrátený z dôvodu potreby odstránenia nezrovnalostí v zastupovaní žalovaných, špecifikácie poverenia zamestnanca žalovaného v 3. rade a ustálenia okruhu žalovaných. Po vykonaní úkonov v zmysle pokynu najvyššieho súdu bol v októbri 2023 spis predložený krajskému súdu na vykonanie opravy záhlavia jeho rozsudku a následne v januári 2024 po druhýkrát predložený najvyššiemu súdu na rozhodnutie o dovolaní, ktoré najvyšší súd odmietol uznesením sp. zn. 4Obdo/4/2024 z 25. apríla 2025. Mestský súd 2. júna 2025 požiadal najvyšší súd o zapožičanie spisu, ktorý mu bol vrátený aj s uznesením o odmietnutí dovolania 25. júna 2025. Mestský súd následne zisťoval okruh dedičov po zomrelých žalovaných a uznesením vydaným vyšším súdnym úradníkom 19. septembra 2025 rozhodol o výške trov konania. Proti tomuto uzneseniu sťažovateľka podala 6. októbra 2025 sťažnosť, ktorú 29. októbra 2025 vzala späť.

II.

Argumentácia sťažovateľky

3. Sťažovateľka namieta porušenie svojich označených práv postupom mestského súdu, ktorý prekročil 60-dňovú zákonnú lehotu na rozhodnutie o výške trov konania podľa § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku o viac ako dva roky. Na postup mestského súdu vo fáze rozhodovania o výške trov konania pritom nemohol mať vplyv ani vyšší počet žalovaných, trovy boli z jej strany riadne vyčíslené už 25. novembra 2022 a ani podanie dovolania, ktoré nemá odkladný účinok, proti rozsudku krajského súdu nezbavil mestský súd povinnosti rozhodnúť o výške trov v zákonnej lehote.

III.

Vyjadrenie mestského súdu

4. Podpredseda mestského súdu vo svojom písomnom vyjadrení zrekapituloval priebeh napadnutého konania, ozrejmil zmeny v osobe zákonného sudcu a poukázal na vyšší počet účastníkov konania na strane žalovaných. Zároveň ústavnému súdu oznámil, že sťažovateľka vzala späť svoju sťažnosť proti uzneseniu o výške trov konania.

5. Ústavný súd nevyhodnotil ako nevyhnutné vyžiadať si vyjadrenie sťažovateľky ku skutočnostiam uvádzaným vo vyjadrení mestského súdu, keďže obsahovalo najmä popis jednotlivých úkonov známych zo spisu.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

6. Ústavný súd v súlade s § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, keďže na základe obsahu ústavnej sťažnosti sťažovateľky, berúc do úvahy skutočnosti vyplývajúce z predmetného spisu vzťahujúceho sa na napadnuté konanie, dospel k záveru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

7. Podstata námietok sťažovateľky v súvislosti s namietaným porušením ňou označených práv podľa ústavy a dohovoru je založená na existencii zbytočných prietáhov v napadnutom konaní pri rozhodovaní o výške trov konania, nárok na ktoré jej ako žalobkyni bol právoplatne priznaný meritórnymi rozhodnutiami mestského súdu a krajského súdu.

8. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu.

9. V okolnostiach prejednávanej veci bola právna istota sťažovateľky týkajúca sa práva, ktoré si uplatnila na súde, ako aj jej nároku na náhradu trov konania čiastočne dosiahnutá už pred podaním ústavnej sťažnosti 8. septembra 2025 (výrok vyhovujúci žalobe a výrok o nároku sťažovateľky na náhradu trov konania nadobudli právoplatnosť 23. novembra 2022) a napadnuté konanie prebiehalo už len vo fáze týkajúcej sa rozhodovania o výške trov konania (porov. I. ÚS 266/2025, III. ÚS 592/2024).

10. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: právna a faktická zložitnosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie strany v spore a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) k obsahovo totožnému právu na prejednanie záležitosti v primeranej lehote ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa.

11. Predmetom napadnutého konania bolo v čase podania ústavnej sťažnosti len rozhodovanie o výške trov konania (resp. o sťažnosti proti rozhodnutiu o výške trov konania) po tom, ako v merite bola vec právoplatne skončená. Všeobecný súd rozhoduje o výške trov konania podľa vopred ustanovených zásad a podľa úkonov, ktoré boli v konaní vykonané stranami sporu a ich právnymi zástupcami. Ústavný súd vo všeobecnosti postup pri rozhodovaní o výške trov nepovažuje za skutkovo ani právne zložitý a v okolnostiach prejednávanej veci zložitnosť samotného rozhodnutia nezvyšuje ani počet osôb na strane žalovaných.

12. Pri hodnotení správania sťažovateľky ústavný súd konštatuje, že nezistil žiadnu okolnosť, z ktorej by akokoľvek vyplynulo, že rozhodovanie o trovách konania bolo negatívne ovplyvnené jej správaním, resp. procesnými úkonmi.

13. Tretím kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, bol postup mestského súdu. Ústavný súd pritom vychádzal zo svojej ustálenej judikatúry, podľa ktorej zbytočné priet'ahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj neefektívnym postupom, teda činnosťou, ktorá nevedie bezprostredne k odstráneniu právnej neistoty (m. m. II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04).

14. Ústavný súd predovšetkým odkazuje na judikatúru ESĽP, konkrétne na jeho rozsudok v prípade Čičmanec proti Slovenskej republike (rozsudok ESĽP z 28. 6. 2016, sťažnosť č. 65302/11), ktorým bolo rozhodnuté okrem iného aj o tom, že dĺžka konania napadnutého sťažnosťou nespĺňala požiadavku primeranej lehoty podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (a to aj napriek skutočnosti, že toto konanie v čase podania ústavnej sťažnosti prebiehalo podobne ako v tomto prípade už len vo fáze týkajúcej sa trov konania). Európsky súd pre ľudské práva v bode 50 uvedeného rozsudku konštatoval, že čl. 6 ods. 1 dohovoru vyžaduje, aby všetky stupne konania týkajúce sa rozhodovania o občianskych právach a záväzkoch vrátane konania nasledujúceho po rozsudku v merite veci (čo zahŕňa teda aj fázu konania týkajúcu sa trov) boli rozhodnuté v primeranej lehote.

15. Mestský súd rozhodoval v napadnutom konaní o náhrade trov konania už po prijatí novelizácie § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku [(ďalej len „CSP“); zákonom č. 201/2023 Z. z. z 18. mája 2023 účinným od 1. júla 2023)], ktorá zaviedla povinnosť súdu prvej inštancie rozhodnúť o výške náhrady trov konania v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník, pričom je zrejmé, že túto zákonnú lehotu nerešpektoval. V čase prerokovania ústavnej sťažnosti už bolo síce o výške trov konania rozhodnuté uznesením z 19. septembra 2025, nie však v zákonnej lehote 60 dní, ale takmer tri roky po právoplatnosti výroku rozsudku o nároku na náhradu trov konania (23. novembra 2022). (porov. I. ÚS 266/2025, IV. ÚS 515/2024).

16. Ústavný súd berie na vedomie, že po právoplatnosti rozhodnutia v merite veci bolo podané dovolanie, v súvislosti s ktorým mestský súd zabezpečoval nevyhnutné procesné úkony, tie mu však nebránili, aby o výške trov konania rozhodol ešte pred predložením spisu na rozhodnutie dovolaciemu súdu. Mestský súd mal možnosť rozhodnúť o výške trov v čase od doručenia ich vyčíslenia (25. novembra 22) už do prvého predloženia veci najvyššiemu súdu (31. marca 2023) a následne aj v čase, keď disponoval spisom po jeho vrátení ako predčasne predloženým (od 23. júna 2023 do 9. októbra 2023) (porov. IV. ÚS 343/2025).

17. Ústavný súd už vyslovil svoj postoj k všeobecnými súdmi namietanej neúčelnosti rozhodovania o výške trov pred rozhodnutím o dovolaní, keď uviedol, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý smeruje proti právoplatnému rozhodnutiu odvolacieho súdu. Povinnosť prvoinštančného súdu rozhodnúť po právoplatnosti meritórneho rozhodnutia o výške trov, a to dokonca v zákonom ustanovenej lehote 60 dní, vyplýva explicitne z § 262 ods. 2 CSP. Ako dôvod na nerozhodnutie o výške trov pripustil prípadný odklad právoplatnosti či vykonateľnosti meritórneho rozhodnutia najvyšším súdom (porov. IV. ÚS 343/2025).

18. Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že nečinnosť mestského súdu pri rozhodovaní o výške trov konania po právoplatnom rozhodnutí vo veci samej je postupom, ktorým došlo

k zbytočným priet'ahom, a preto ústavný súd rozhodol, že týmto postupom bolo porušené základné právo s'ťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jej právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

19. Ústavný súd neprikázal mestskému súdu, aby v napadnutom konaní konal bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde (bod 4 výroku tohto nálezu). Z vlastnej rozhodovacej činnosti je ústavnému súdu známe, že takýto príkaz konať v napadnutom konaní bol už okresnému súdu uložený nálezom č. k. I. ÚS 462/2019-35 z 27. októbra 2020, č. k. I. ÚS 176/2021-52 zo 4. augusta 2021 a č. k. IV. ÚS 597/2021-42 z 18. januára 2022.

V.

Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

20. S'ťažovateľka v ústavnej s'ťažnosti navrhuje, aby jej ústavný súd priznal primerané finančné zadosťučinenie 3 000 eur. Ústavný súd vzhľadom na okolnosti posudzovanej veci považoval za vhodné v súlade s čl. 127 ods. 3 ústavy a § 135 zákona o ústavnom súde priznať s'ťažovateľke finančné zadosťučinenie, majúc pritom na pamäti, že cieľom priznania primeraného finančného zadosťučinenia je zmiernenie ujmy pocit'ovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, nie získanie iného majetkového prospechu. Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných ESĽP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. Zohľadnil dĺžku rozhodovania o výške trov v trvaní takmer 3 roky a skutočnosť, že v čase prerokovania ústavnej s'ťažnosti bolo o výške trov konania právoplatne rozhodnuté (s'ťažovateľka vzala po prijatí ústavnej s'ťažnosti na ďalšie konanie s'ťažnosť proti uzneseniu o výške trov konania späť). Vzhľadom na uvedené rozhodol o priznaní finančného zadosťučinenia s'ťažovateľke 500 eur (bod 2 výroku tohto nálezu). Vo zvyšku požadovaného primeraného finančného zadosťučinenia ústavnej s'ťažnosti s'ťažovateľky nevyhovelo (bod 4 výroku tohto nálezu).

VI.

Trovy konania

21. Ústavný súd priznal s'ťažovateľke (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania 949,17 eur (bod 3 výroku tohto nálezu).

22. Pri výpočte trov právneho zastúpenia s'ťažovateľky ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [(ďalej len „vyhláška“); § 11 ods. 3, § 13 ods. 2, § 13a, § 16 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2025 je 371 eur a hodnota režijného paušálu je 14,84 eur. S'ťažovateľke vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2025 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej s'ťažnosti). Ústavný súd vypočítanú náhradu trov s'ťažovateľky zvýšil podľa § 18 ods. 3 vyhlášky o daň z pridanej hodnoty (sadzba dane vo výške 23 %). Trovy konania tak predstavujú sumu spolu 949,17 eur .

23. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je mestský súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od jeho právoplatnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. novembra 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu